

Ярова Р.В.

Національний транспортний університет

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ, ЯКІ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО СПЕЦІАЛЬНИХ СУБ'ЄКТІВ – ВОДИЇВ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Стаття присвячена дослідженню особливостей адміністративних стягнень, які застосовуються до водіїв автотранспортних засобів, при чому адміністративні стягнення, що нині застосовуються до водіїв автотранспортних засобів, так і ті, які можуть застосовуватися після оновлення адміністративно-деліктного законодавства. Нині до спеціальних суб'єктів – водіїв автотранспортних засобів застосовується така система адміністративних стягнень: попередження, штраф, оплатне вилучення транспортного засобу, конфіскація спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв, громадські роботи, адміністративний арешт. Попередження до водіїв автотранспортних засобів як адміністративне стягнення застосовується фактично за одне протиправне діяння, передбачене ст. 125 КУпАП. Акцентовано увагу на тому, що найпоширенішим і найефективнішим адміністративним стягненням, яке застосовується до спеціальних суб'єктів – водіїв автотранспортних засобів, є штраф. Досліджено і систематизовано ознаки адміністративного штрафу. Доведено, що визначення розміру штрафу в неоподаткованих мінімумах громадян є не виправданим. Доцільніше встановити альтернативні розміри штрафу за протиправні діяння у гривневому еквіваленті. При накладенні стягнення обов'язково повинні враховуватися характер вчиненого правопорушення, особа порушника, ступінь його вини, майновий стан, обставини, що пом'якшують та обтяжують відповідальність.

Особливістю адміністративної відповідальності спеціальних суб'єктів – водіїв автотранспортних засобів є те, що до водіїв застосовуються таке адміністративне стягнення, як позбавлення спеціального права. Позбавлення права керування транспортними засобами має виконувати важливу профілактичну, попереджувальну, організаційну функції адміністративної відповідальності. Водій має усвідомлювати, що за вчинення протиправного діяння він неминуче понесе адміністративну відповідальність і не лише у вигляді «одномоментного» стягнення, наприклад штрафу, а й у вигляді «триваючого» стягнення – позбавлення права керування транспортними засобами. Наслідком цього стягнення є обмеження морального, а також деякою мірою і матеріального характеру. Крім того, таке адміністративне стягнення, як оплатне вилучення транспортного засобу в сучасних реаліях є малоефективним і не виконує свого призначення. Оплатне вилучення транспортного засобу доцільно замінити, наприклад, більшим розміром штрафу. Конфіскація спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв застосовується виключно за рішенням суду.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, адміністративне стягнення, попередження, штраф, позбавлення спеціального права, громадські роботи, водій, адміністративний арешт, забезпечення безпеки дорожнього руху.

Постановка проблеми. Дослідження інституту адміністративної відповідальності у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху має важливе теоретичне і практичне значення. Однак питанням адміністративної відповідальності на транспорті, у сфері дорожнього руху, чи безпосередньо адміністративної відповідальності водіїв, в адміністративно-правовій науці приділялося недостатньо уваги. Це питання досліджувалося фрагментарно або розглядалося в межах ширших наукових досліджень. Важливе значення має

також дослідження особливостей адміністративних стягнень, які застосовуються до спеціальних суб'єктів – водіїв автотранспортних засобів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням цієї проблеми присвячені роботи таких науковців як Г. Бондаренко [4], Г. Джагапов [8], Т. Коломієць [6], Ю. Костюк [1], Н. Хорошак [3], В. Черній [5].

Мета та завдання дослідження. Метою цієї статті є аналіз особливостей системи адміністративних стягнень, які застосовуються до водіїв

автотранспортних засобів за вчинення правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Для виконання цієї мети у статті здійснено такі завдання як аналіз та узагальнення сучасної системи адміністративних стягнень, які накладаються на спеціальних суб'єктів – водіїв автотранспортних засобів.

Виклад основного матеріалу. Наслідком вчинення адміністративного проступку є притягнення водія до адміністративної відповідальності. За адміністративний проступок накладається певне адміністративне стягнення. Саме особливостям та системі адміністративних стягнень присвячена дана стаття.

За порушення норми права неминуче має настати відповідальність у вигляді певної санкції. Суспільство, громадяни мають усвідомлювати, що будь-яке порушення норм права не залишається безкарним, чи хоча б без реагування певного юрисдикційного органу на викриття тих чи інших протиправних дій [1, с. 76].

В.І. Копейчиков при визначенні поняття «адміністративне стягнення» основою вважав його мету. Зокрема, під терміном «адміністративне стягнення» він розумів захід відповідальності, що застосовується з метою виховання особи, яка скоїла адміністративний проступок, а також попередження скоєння нових правопорушень як самим правопорушником, так й іншими особами [2, с. 163].

Н.В. Хорошак визначає адміністративне стягнення як покарання, зафіксоване в санкції порушеної правової норми чи норми, яка забезпечує її захист, що застосовується в адміністративному порядку органами адміністративної юрисдикції до особи, яка вчинила адміністративний проступок [3, с. 45].

Г.П. Бондаренко визначає адміністративне стягнення як певну форму реагування державних органів щодо осіб, котрі вчинили адміністративний проступок, що виявляється у застосуванні до порушника виду адміністративного впливу, передбаченого законом [4, с. 5].

Адміністративні стягнення є важливим і дієвим правовим засобом боротьби з найбільш поширеними протиправними проявами, якими є адміністративні правопорушення, і досить широко застосовуються уповноваженими державними органами та їх посадовими особами в своїй повсякденній правоохоронній діяльності.

Застосування адміністративних стягнень має за мету не тільки покарання правопорушника, а й виховання його та інших громадян в дусі додержання законів, поваги до правил співжиття,

а також запобігання вчиненню нових правопорушень [5, с. 12].

КУпАП встановлює чіткий перелік адміністративних стягнень. До водіїв автотранспортних засобів застосовуються такі адміністративні стягнення: попередження; штраф; позбавлення права керування транспортним засобом; адміністративний арешт; громадські роботи; оплатне вилучення транспортного засобу; конфіскація спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв. Усі ці стягнення застосовуються до порушників правил дорожнього руху – водіїв автотранспортних засобів. Більшість із них мають особливості. Адміністративні штрафи відрізняються великими розмірами, а також можливістю застосовувати на місці вчинення правопорушення, позбавлення спеціального права – позбавленням права на керування, оплатне вилучення і конфіскація – особливістю предметів, які конфіскуються і вилучаються.

Цей перелік адміністративних стягнень міститься в ст. 24 КУпАП «Види адміністративних стягнень», хоча доцільно її назвати «Система адміністративних стягнень». Адже ця норма права містить саме перелік усіх адміністративних стягнень, які й становлять систему адміністративних стягнень. Види адміністративних стягнень – це їх класифікація за різними критеріями. Так, нині в адміністративному законодавстві України закріплено різноманітні адміністративні стягнення, кваліфікувати які можна за різними ознаками. Зокрема, виділяють: основні і додаткові; орієнтовані на індивідуальних, колективних суб'єктів відповідальності, а також змішані; майнового і особистісного характеру; тривалої дії та разового впливу; що застосовуються виключно районними (міськими) судами і такі, що застосовуються будь-якими органами адміністративної юрисдикції; що застосовуються в порядку звичайного і «спрощеного» провадження тощо [6, с. 31].

КУпАП дає чіткий перелік адміністративних стягнень, які можуть бути застосовані до порушника норм адміністративного права. Відповідно до ч. 3 ст. 24 КУпАП законами України можуть бути встановлені інші, крім зазначених у цій статті, види адміністративних стягнень. На нашу думку, що стосується водіїв автотранспортних засобів, то види адміністративних стягнень мають бути встановлені виключно КУпАП, адже у цій сфері і так діє велика кількість бланкетних норм.

До водіїв автотранспортних засобів застосовуються майже всі адміністративні стягнення, передбачені КУпАП. Зупинимося на аналізі зазначених адміністративних стягнень.

Розглянемо попередження як вид адміністративного стягнення, який застосовується до водіїв автотransпортних засобів. Попередження є найменш суворішим адміністративним стягненням, яке виноситься виключно у письмовій формі або іншим, передбаченим законом способом.

Цей вид адміністративного стягнення до водіїв автотransпортних засобів практично не застосовується. Зокрема, попередження до водіїв автотransпортних засобів застосовується лише за проступок, передбачений ст. 125 КУпАП – інші порушення правил дорожнього руху. Мається на увазі порушення правил дорожнього руху, які не охоплені нормами КУпАП. Такі порушення правил дорожнього руху є незначними, не мають великої суспільної шкоди.

Тобто до водіїв автотransпортних засобів цей вид стягнення застосовується дуже рідко. Попередження як вид адміністративного стягнення недооцінений правозастосувачем. Враховуючи те, що однією із функцій адміністративного стягнення є попереджувальна, доцільно було б використовувати це адміністративне стягнення саме до водіїв автотransпортних засобів.

Досить тривалим був період, коли попередження оформлялося шляхом занесення попередження до талону до посвідчення водія. Талон попереджень з 2011 року був скасований. На нашу думку, це не призвело до покращення дисципліни водіїв автотransпортних засобів і зменшення кількості адміністративних проступків у сфері дорожнього руху. Наслідком скасування талону попередження водіїв автотransпортних засобів мало бути створення системи обліку попереджень та інших адміністративних стягнень, які застосовуються до водіїв та інших учасників дорожнього руху. Нині немає ефективної бази фіксування всіх порушень, які вчиняються водіями автотransпортних засобів, і стягнень, які до них застосовуються, відсутній механізм впливу на осіб, які повторно вчинили аналогічне правопорушення, яка б дозволила застосувати більш суворі стягнення.

Попередження як вид адміністративного стягнення може бути ефективним, якщо воно застосовується як альтернативне стягнення з іншими стягненнями, наприклад, штрафом. Тобто, враховуючи особу правопорушника, невелику суспільну шкідливість проступку, інші обставини, попередження як вид адміністративного стягнення доцільно застосовувати саме до водіїв автотransпортних засобів.

Найпоширенішим видом адміністративного

стягнення, яке застосовується до водіїв автотransпортних засобів, є штраф.

Санкції більшості статей КУпАП, що застосовуються до водіїв автотransпортних засобів, передбачають накладення штрафу як єдиного адміністративного стягнення або як альтернативного із позбавленням спеціального права, громадськими роботами чи адміністративним арештом. Штраф – це завжди основне адміністративне стягнення. Додатково із штрафом можуть застосовуватися оплатне вилучення транспортного засобу або конфіскація спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв.

Основною метою застосування штрафу як виду адміністративного стягнення є вплив на свідомість правопорушника. Насамперед це обмеження економічного, майнового характеру, які мають виконувати також профілактичну функцію. Якщо порушник буде розуміти, що за протиправне діяння він зазнає певних не лише моральних, а й матеріальних обмежень, то це повинно спонукати до зміни його негативної антисуспільної поведінки в майбутньому. Тобто штраф як адміністративне стягнення повинен у комплексі виконувати такі функції, як організаційна, правохоронна, профілактична. Також штраф повинен сприяти такій функції юридичної відповідальності, як невідворотність покарання. За своїм призначенням штраф є об'єднаним фактором майнового та психологічного впливу на поведінку правопорушника з метою приведення до позитивних змін у його поведінці в майбутньому.

Розмір штрафу на сьогодні визначається в неоподатковуваних мінімумах доходів громадян. Коли був прийнятий КУпАП (1984 рік), розмір штрафу був фіксований і визначався в карбованцях. Внаслідок постійної інфляції, нестабільності грошової одиниці, необхідності постійної індексації розмірів штрафів у 1992 році одиницею виміру штрафу було встановлено мінімальний розмір заробітної плати. Відповідно до Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення адміністративної відповідальності у вигляді штрафу» від 7 лютого 1997 року [7] за одиницю обчислення адміністративного штрафу прийнято неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

На нашу думку, визначення штрафу в неоподатковуваних мінімумах доходів громадян є недоцільним. Головною причиною встановлення розміру штрафу в неоподатковуваних мінімумах громадян була швидка інфляція і, як наслідок, необхідність частих внесень змін до законодавства в час-

тині, що визначає розмір штрафу за протиправні діяння. Таким чином, фактично мала вирішитися проблема частого внесення змін до КУпАП. Враховуючи те, що протягом всього часу існування визначення розміру штрафу в неоподатковуваних мінімумах доходів громадян він фактично залишався фіксованим – 17 грн, встановлення розміру штрафу в неоподатковуваних мінімумах громадян не виконало свого головного завдання – уникнення частих змін до законодавства.

Враховуючи це, ми вважаємо, що доцільніше встановлювати розмір штрафу за протиправні діяння, суб'єктами відповідальності за які є водії автотранспортних засобів, у гривневому еквіваленті.

Важливе практичне значення має те, що при визначенні розміру штрафу правозастосувачем повинні враховуватися різні фактори в своїй сукупності, а саме: об'єкт проступку, особа порушника, його характеристика з місця роботи чи навчання, а також майновий стан, розмір суспільної чи матеріальної шкоди, якщо остання мала місце, міра вини порушника тощо.

Однак на практиці при накладенні адміністративного стягнення до водіїв автотранспортних засобів майже не передбачена диференціація покарання. Тобто теоретично при визначенні розміру штрафу має враховуватися і особа порушника, і його протиправна поведінка в минулому, і ступінь вини, і майновий стан порушника, і його характеристика з місця роботи та навчання тощо. Але на практиці досить часто зазначені дії не проводяться. Особливо гостро постала ця проблема після внесених змін до законодавства у 2015 році, відповідно до яких процедура притягнення водія за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху значно спростилася.

На нашу думку, ефективним важелем, який би сприяв диференціації покарання, як уже зазначалося вище, є створення єдиної бази, де б фіксувалися всі постанови про притягнення до адміністративної відповідальності конкретного порушника (водія автотранспортного засобу). Доступ до цієї бази повинні мати оперативно уповноважені особи чи суд, які виносять постанову по справі про адміністративне правопорушення. В такому випадку уповноважена особа або суд, які притягають до відповідальності водія автотранспортного засобу, можуть враховувати його протиправну поведінку в минулому саме у сфері дорожнього руху. І на основі такої поведінки встановлювати розмір штрафу. Недопустимою є ситуація, коли на рівних умовах притягаються до адміністративної відповідальності водії, які вперше вчинили проти-

правне діяння у сфері безпеки дорожнього руху, та особи, які не вчиняли взагалі адміністративних проступків у цій сфері.

Наступним видом адміністративних стягнень, які застосовуються до водіїв автотранспортних засобів, є позбавлення спеціального права – права керування транспортними засобами. Це особливе адміністративне стягнення, яке застосовується виключно до водіїв транспортних засобів. Це адміністративне стягнення є досить дієвим видом стягнень.

Позбавлення права керування транспортними засобами закон допускає лише в разі грубого або систематичного недотримання (невиконання) порядку користування цим спеціальним правом, вчинення грубих порушень правил дорожнього руху, що створюють загрозу як життю, здоров'ю людей, так і об'єктам державної чи приватної власності, природі тощо [8, с. 93].

Позбавлення спеціальних прав як вид адміністративного стягнення передбачене у ст. 30 КУпАП.

Отже, відповідно до законодавства строк позбавлення спеціального права (до 3 років чи до 10 років) залежить від таких правових категорій, як грубе, систематичне та повторне порушення порядку користування наданим правом. На жаль, законодавець не наводить ознак чи критеріїв грубого правопорушення. Тобто фактично в кожному конкретному випадку суд на власний розсуд визначає «грубість» протиправного діяння водія автотранспортного засобу. Цю ситуацію необхідно вирішувати законодавчо, встановивши конкретніші строки позбавлення спеціального права за певний проступок із визначенням критеріїв, за якими правопорушення може визнаватися як грубе.

Аналогічна ситуація із визначенням систематичного та повторного проступку. На цей момент систематичність проступку або його повторність можна визначити на основі аналізу постанов у справі про адміністративне правопорушення та інших документів. Цю ситуацію могла б вирішити, як уже зазначалося, єдина база або реєстр проступків, які вчиняються водіями автотранспортних засобів.

Відповідно до КУпАП позбавлення права керування транспортними засобами за проступки, що вчиняють водії автотранспортних засобів, може виключно суд.

Позбавлення права керування транспортними засобами має виконувати важливу профілактичну, попереджувальну, організаційну функції адміністративної відповідальності. Водій має усвідом-

лювати, що за вчинення протиправного діяння він неминуче понесе адміністративну відповідальність і не лише у вигляді «одномоментного» стягнення, наприклад штрафу, а й у вигляді «триваючого» стягнення – позбавлення права керування транспортними засобами. Наслідком цього стягнення є обмеження морального, а також певною мірою матеріального характеру. Наприклад, для водія-любителя це обмеження морального характеру, позаяк це позбавляє його права управляти своїм транспортним засобом, а для водія-професіонала це фактично заборона займатися своєю професійною діяльністю, що призводить до матеріальних втрат. Застосування цього виду адміністративного стягнення має виступити пересторогою в учиненні в майбутньому аналогічних протиправних діянь.

Позбавлення права керування транспортними засобами означає, що особа позбавляється права керування не якимсь конкретним транспортним засобом (наприклад, на якому було здійснено протиправне діяння), а будь-яким транспортним засобом. Крім того, особа позбавляється права керування транспортними засобами всіх категорій. У водія-порушника фактично вилучається на певний час документ, який дає йому право на керування транспортними засобами, – посвідчення водія.

Позбавлення права керування транспортними засобами застосовується на певний проміжок часу. Протягом цього часу водій-правопорушник має усвідомити всю протиправність свого проступку. Це стягнення має негативні наслідки для водія-правопорушника, які розтягуються у часі, тим самим має переконати правопорушника у тому, що в майбутньому слід дотримуватися правил дорожнього руху. Тобто фактично це стягнення виконує завдання попередження проступку, запобігання вчиненню нових проступків, у ньому поєднуються попереджувальна та каральна функції.

Залишається дискусійним питання строку позбавлення права керування транспортними засобами. На нашу думку, для того, щоб все ж таки досягти балансу між «триваючим стягненням» та збереженням професійних навичок, необхідно строк позбавлення спеціального права встановити до 1 року, а за грубі й систематичні порушення – до 3 років, з обов'язковим перескладанням практичного та теоретичного іспитів на право керування транспортним засобом. Дійсно, строк позбавлення права керування транспортним засобом до 10 років, який встановлений законодавцем у 2008 році, є необґрунтовано великим. За такий проміжок часу водій повністю

втрапить навички водія. Зазначене адміністративне стягнення застосовується у виняткових випадках (ч. 3 ст. 130 КУпАП) і обґрунтовується високим ступенем суспільної шкідливості вчиненого діяння. На нашу думку, цю норму можна залишити для того, щоб вона виконувала важливу попереджувальну функцію, виступала пересторогою для недисциплінованих водіїв. Але в такому випадку, якщо це позбавлення права керування транспортними засобами до 10 років, мають бути обов'язковими для відновлення позбавленого права не лише іспит, а й курси підготовки водія.

Заслугує окремого наукового дослідження дефініція «позбавлення спеціального права». Можливо, варто її замінити на «обмеження спеціального права».

«Позбавити» означає відібрати надане право. Позбавлення права керування транспортним засобом – це відібрання цього права у особи-порушника – водія автотранспортного засобу. Коли йдеться про позбавлення права, то це не може бути позбавлення конституційного права. Водій може керувати транспортним засобом, яким він володіє, який перебуває у його власності, й під час реалізації права на працю. Право власності та право на працю – це конституційні права. Конституція України передбачає право на власність (ст. 41) – кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю та право кожної людини на працю (ст. 43), яку вона вільно обирає або на яку вільно погоджується [9].

Отже, позбавлення спеціального права, як адміністративне стягнення, має відповідати таким вимогам: застосовується лише у виняткових випадках; застосовується спеціально уповноваженим органом (судом); має тимчасовий характер; не пов'язане з конституційними правами. Конституційні права – це права, які надаються людині від народження; право керування транспортним засобом надається спеціальному суб'єктові – водієві на основі дозвільної системи.

Враховуючи вищевикладене, вважаємо за доцільне назву адміністративного стягнення «Позбавлення спеціального права – права керування транспортним засобом» замінити на «Обмеження спеціального права – права керування транспортним засобом».

За КУпАП наступним адміністративним стягненням, яке зараз застосовується до водіїв автотранспортних засобів, є адміністративний арешт.

Адміністративний арешт є найсуворішим адміністративним стягненням, яке застосовується до водіїв автотранспортних засобів.

Враховуючи те, що адміністративний арешт є найсуворішим видом адміністративного стягнення, яке застосовується у виняткових випадках, у законодавстві за жоден адміністративний проступок адміністративний арешт не встановлено як єдиний вид стягнення. Адміністративний арешт, як адміністративне стягнення до водіїв автотранспортних засобів використовується виключно в альтернативі з позбавленням права керування транспортними засобами, штрафом, громадськими роботами.

Одним із видів адміністративних стягнень – є громадські роботи. На даний час громадські роботи як вид адміністративного стягнення застосовується до водіїв автотранспортних засобів лише за проступки передбачені ч. 7 ст. 121, ст. 122-4 КУпАП. Це пояснюється тим, що правозастосувачі вважають громадські роботи неефективним адміністративним стягненням. На нашу думку, громадські роботи як вид адміністративного стягнення, яке застосовується до водіїв автотранспортних засобів є недооціненим. Громадські роботи, якщо їх правильно застосовувати до водіїв-порушників, можуть стати дієвим адміністративним стягненням.

Наступним адміністративним стягненням, яке згідно із законодавством застосовується до водіїв автотранспортних засобів, є оплатне вилучення транспортного засобу.

На нашу думку, цей вид адміністративного стягнення не відповідає реаліям сьогодення. Він не виконує визначеної законодавством мети адміністративної відповідальності та адміністративного стягнення. Можливо, у радянські часи це стягнення було дієвим, позаяк взаємін вилученому

транспортному засобу вкрай важко було придбати новий. Ми вважаємо, що оплатне вилучення транспортного засобу дієвіше замінити, наприклад, більшим розміром штрафу.

Наступним додатковим стягненням є конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення. Конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення, полягає в примусовій безоплатній передачі цього предмета у власність держави за рішенням суду. Конфіскація вважається суворішим адміністративним стягненням порівняно з оплатним вилученням.

Висновки. Адміністративні стягнення, які застосовуються до водіїв автотранспортних засобів, мають свої особливості. Зокрема, є недооцінене значення попередження, необхідно встановити штраф у грошовому еквіваленті, а не в оподаткованих мінімумах доходів громадян і передбачити альтернативи сум штрафу (у форматі «від ... до») за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Доцільно назву адміністративного стягнення «Позбавлення спеціального права» замінити на «Обмеження спеціального права». Застосування такого адміністративного стягнення, як оплатне вилучення транспортного засобу, є малоефективним, його доцільніше замінити більшим розміром штрафу.

В оновленому адміністративно-деліктному законодавстві, доцільно встановити лише такі види адміністративних стягнень, які застосовуються до спеціальних суб'єктів – водіїв автотранспортних засобів як попередження, штраф, обмеження права на керування транспортним засобом.

Список літератури:

1. Костюк Ю. Окремі питання соціального значення виконання постанов про накладення адміністративних стягнень. *Вісник Вищого адміністративного суду України*. 2010. № 4. С. 74–77.
2. Правознавство : навч. посіб. / В.В. Копейчиков, В.І. Бобир, С.Е. Демський, А.М. Колодій та інші. Київ : Юрінком Інтер, 1999. 704 с.
3. Хорошак Н.В. Адміністративні стягнення та їх застосування : дис. ...канд. юрид. наук : 12.00.07 / Н.В. Хорошак. Київ, 2003. 211 с.
4. Бондаренко Г.П. Штраф як вид адміністративно-правової санкції. Львів : Львівський ун-т, 1965. 33 с.
5. Черній В.В. Адміністративні стягнення : посібник. Київ : Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2009. 52 с.
6. Коломоець Т. Система адміністративних стягнень за законодавством про адміністративні правопорушення України. *Право України*. 2002. № 2. С. 31.
7. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення адміністративної відповідальності у вигляді штрафу : Закон України від 07.02.1997 № 55/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 14. Ст. 114.
8. Джагапов Г.В. Деякі проблеми виконання постанов про позбавлення спеціального права. *Українське адміністративне право : актуальні проблеми реформування* : Зб. наук. праць. Суми, 2000. С. 93–94.
9. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254 к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

Yarova R.V. FEATURES OF ADMINISTRATIVE CHARGES THAT APPLY TO SPECIAL SUBJECTS - DRIVERS OF MOTOR VEHICLES

The article is devoted to the study of the features of administrative fines applied to motor vehicle drivers, including administrative fines that are currently applied to motor vehicle drivers and those that may be applied after the update of the administrative tort law. Currently, the following system of administrative sanctions is applied to special subjects - drivers of motor vehicles: warning, fine, paid seizure of the vehicle, confiscation of special light or sound signaling devices, community service, administrative arrest. A warning to drivers of motor vehicles as an administrative sanction is actually applied for one illegal act provided for in Art. 125 of the Labor Code of Ukraine. Attention is focused on the fact that the most common and most effective administrative sanction applied to special subjects - drivers of motor vehicles - is a fine. The signs of an administrative fine have been studied and systematized. The signs of an administrative fine have been studied and systematized. It has been proven that determining the amount of the fine in the non-taxable minimums of citizens is unjustified. It is more appropriate to establish alternative amounts of fines for illegal acts in the hryvnia equivalent. When imposing a fine, the nature of the offense committed, the identity of the offender, the degree of his guilt, property status, mitigating and aggravating circumstances must be taken into account.

The peculiarity of the administrative liability of special subjects - drivers of motor vehicles is that drivers are subject to such an administrative sanction as the deprivation of a special right. Deprivation of the right to drive vehicles must perform important preventive, preventive, organizational functions of administrative responsibility. The driver must be aware that for committing an illegal act, he will inevitably bear administrative responsibility and not only in the form of a «one-time» penalty, such as a fine, but also in the form of a «long-term» penalty - deprivation of the right to drive vehicles. The consequence of this penalty is a limitation of a moral, as well as to some extent, a material nature. In addition, such an administrative penalty as paid seizure of a vehicle in modern realities is ineffective and does not fulfill its purpose. It is advisable to replace the paid seizure of the vehicle with, for example, a larger fine. Confiscation of special light or sound signaling devices is used only by a court decision.

Key words: *administrative responsibility, administrative penalty, warning, fine, deprivation of a special right, public works, driver, administrative arrest, ensuring road traffic safety.*